

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Κείμενο 1

[Το φίλαθλο πνεύμα]

Το κείμενο έχει αντληθεί από την ιστοσελίδα του Ιστιοπλοϊκού Ομίλου Πειραιά στις 13.5.2022. Έχει διασκευαστεί για τις ανάγκες της εξέτασης.

[...] Η ιδέα του «Ευ Αγωνίζεσθαι» πρέπει να είναι πανταχού παρούσα σε όλους τους τύπους του αθλητισμού ανεξαρτήτως ηλικίας των μετεχόντων και να εφαρμόζεται στην Φυσική Αγωγή των παιδιών και των εφήβων. Τα σχολεία, τα κολέγια και τα Πανεπιστήμια έχουν μεγάλη ευθύνη στο να προάγουν την ιδέα του Φίλαθλου Πνεύματος, ενώ οι αθλητικοί σύλλογοι θα πρέπει επίσης να δίνουν έμφαση στο «Ευ Αγωνίζεσθαι» μέσω των προπονητικών τους προγραμμάτων, των αγώνων και της κοινωνικής ζωής. (Από το Μανιφέστο της Διεθνούς Επιτροπής Φιλάθλου Πνεύματος, CIFP).

Όλοι γνωρίζουμε ότι χωρίς φίλαθλο πνεύμα δεν μπορεί να υπάρξει αθλητισμός. Παρόλα αυτά, είναι αλήθεια ότι η διαφθορά, η μάστιγα της σημερινής κοινωνίας, έχει αρχίσει να εισέρχεται και στους αθλητικούς χώρους και το χειρότερο είναι ότι αυτό σε λίγο δεν θα εκπλήσσει πλέον κανέναν μας. Κάθε μέρα αυξάνονται οι φανατικοί οπαδοί, ενώ μειώνονται οι φίλαθλοι. Οι πανέμορφοι αθλητικοί χώροι μετατρέπονται από τόποι χαράς, φιλίας και γιορτής σε τόπους σύγκρουσης και διαμάχης. Τα παιδιά εκτίθενται σε σκηνές που εκφυλίζουν το «αθλητικό πνεύμα» κι όλοι βρισκόμαστε αντιμέτωποι με ένα καιρίο ερώτημα, αν κάτω από αυτές τις συνθήκες ο αθλητισμός εκπληρώνει τους βαθύτερους κοινωνικούς του στόχους.

Κάθε χρόνο διεξάγονται πλήθος από συνέδρια, συγγράφονται βιβλία, εκδίδονται κώδικες οδηγιών και διακηρύξεις από Διεθνείς οργανισμούς, αθλητικές ομοσπονδίες και κυβερνητικούς φορείς, οι οποίοι ασχολούνται με το θέμα. Είναι όμως οι προσπάθειες αυτές αρκετές; Οι μέρες μας απαιτούν μια περισσότερο πρακτική, συγκεκριμένη και αποτελεσματική παρέμβαση. Οι προστατευτικές μπάρες και τα σώματα ασφαλείας δεν φαίνεται να επαρκούν. Οι προσπάθειές μας θα πρέπει να οδηγούν στη ρίζα του προβλήματος, εστιάζοντας την προσοχή μας στην πρόληψη και όχι απλώς στην καταστολή των αρνητικών εκφυλιστικών φαινομένων που μαστίζουν τον αθλητισμό. Η πρόληψη με αυτή την έννοια είναι η καλλιέργεια και η προαγωγή της ιδεολογίας του «Ευ Αγωνίζεσθαι» και των θεμελιωδών παγκοσμίως αναγνωρισμένων αξιών, που αυτό περικλείει, στο πνεύμα

και στην ψυχή των νέων ανθρώπων, μέσω μιας συστηματικής και εμπεδωμένης προσέγγισης. [...]

Το «Φίλαθλο Πνεύμα» βρίσκεται πέρα από τον ανταγωνισμό. Εκφράζεται με τον αλληλοσεβασμό και την επικοινωνία, την αλληλοκατανόηση και τη συνεργασία μεταξύ των ατόμων και των ομάδων. Εάν καλλιεργήσουμε αυτές τις κοινωνικές αξίες στη νέα γενιά, τότε θα κτίσουμε έναν καλύτερο και πιο δίκαιο κόσμο. Η εφαρμογή του «Φίλαθλου Πνεύματος» μπορεί να συμβάλλει ως ένα σημαντικό μέσο στην προαγωγή της αδελφότητας των λαών και της κατανόησης των πολύ-πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων, ώστε να εμποδίσει την ξενοφοβία, τον ρατσισμό, τη βία, τις κοινωνικές και φυλετικές διακρίσεις.

Κείμενο 2

Σπορ και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας

Το κείμενο είναι η παρουσίαση από το οπισθόφυλλο του βιβλίου «Σπορ και Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας» των Μπασαντή Διαμαντή και Ζαχαρόπουλου Θύμιου, εκδόσεις Οδυσσέας, 2008.

Η ουσιαστική σχέση των σπορ και των Μ.Μ.Ε. ξεκινά στα μέσα του 20ου αιώνα. Από τότε μέχρι σήμερα πολλά άλλαξαν τόσο στα σπορ όσο και στα ΜΜΕ. Από όλα τα σπορ το ποδόσφαιρο είναι το δημοφιλέστερο. Από όλες τις διοργανώσεις οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η μεγαλύτερη. Και από όλα τα ΜΜΕ η τηλεόραση ήταν αυτή που μετέτρεψε το ποδόσφαιρο σε κυρίαρχο θέαμα και τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε αθλητικό υπερθέαμα. Η μαζικότητα και η απήχηση του αθλητισμού δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορες πολιτική και οικονομία ούτε να μην έχει αντίκτυπο στην κουλτούρα. Το βιβλίο αναλύει τα παραπάνω φαινόμενα, εξιστορεί σημαντικές στιγμές του ελληνικού και διεθνούς ποδοσφαίρου, διερευνά την κουλτούρα του παιχνιδιού και τον ρόλο της τηλεόρασης, παραθέτει την επικοινωνιακή ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων και διεθνείς έρευνες για την Ολυμπιάδα του 2004. Όλα αυτά πλαισιωμένα από ιστορικές φωτογραφίες και μαρτυρίες.

Κείμενο 3

Μια νύχτα με τον Σπύρο Λούη

Το κείμενο είναι απόσπασμα από το διήγημα της Έλενας Χουζούρη «Μια νύχτα με τον Σπύρο Λούη», στο βιβλίο «Κότινοι και στέφανοι, έντεκα διηγήματα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες», εκδ. Λιβάνη, Αθήνα: 2004.

Γύρισε ψόφια από την προπόνηση, αλλά ευχαριστημένη. Κάθε μέρα και οι επιδόσεις της ανέβαιναν. Κάθε μέρα και ο τελικός στόχος λες και της έκλεινε το μάτι: «Σου 'ρχομαι, χρυσό μου, σου 'ρχομαι», μουρμούριζε πριν τεντώσει το σώμα της και το αφήσει να τιναχτεί μπροστά. Τα μετάλλια και τα κύπελλα που είχε κερδίσει μέχρι σήμερα δεν της έφταναν. Ήθελε εκείνο το άλλο, το χρυσό. Ν' ανέβει στο βάθρο, ψηλότερα απ' όλες, και να το φορέσει. «Θα τα καταφέρω. Θα το πάρω. Πού θα μου πάει;», έλεγε και ξανάλεγε με τέτοια ένταση που ένιωθε να πονάει πίσω ο αυχένας της. Ο προπονητής της το 'χε πάρει είδηση. «Χαλάρωσε», της είπε προχθές. «Δε χρειάζεται τόσο άγχος. Σε χαλάει. Το 'χεις σίγουρο το χρυσό. Αλλά, αν είσαι έτσι στην τσίτα, τα βραχυκυκλώνεις τα πράγματα. Κουλ και αυτοπεποίθηση. Έλα μπράβο». Είχε δίκιο. Δεν έμενε πολύς καιρός μέχρι τον Αύγουστο κι έπρεπε να συγκεντρώσει όλες τις δυνάμεις της μέχρι το ακέραιο. Τα άγχη και τα τέτοια είναι σπατάλη. Σήμερα όμως τα πήγε τέλεια. Ενθουσίασε τους πάντες. Ο προπονητής τρελαμένος... «Είσαι και η πρώτη, κούκλα μου», σχεδόν ούρλιαζε. «Θα μας μείνει αυτός έτσι όπως κάνει», σκέφτηκε. Τον αντιμετώπισε σαν παιδί κι ας ήταν γέρος για τα γούστα της. «Χαλάρωσε», του είπε με τη σειρά της, σχεδόν στοργικά αλλά σίγουρα αφ' υψηλού.

Αυτό το αφ' υψηλού το 'νωθε έντονα σήμερα. Υπέροχο συναίσθημα. Πετάς κι οι άλλοι σε κοιτάνε σαν το όγδοο θαύμα. Έτσι ακριβώς ήθελε να πετάξει μέσα στο στάδιο τον Αύγουστο. Όχι απλώς να τρέξει. ΝΑ ΠΕΤΑΞΕΙ. Τελεία και παύλα. Όπως πέταξε κι εκείνος ο χωριάταρος ο φουστανελάς και τους κούφανε όλους. Κι έγινε θρύλος, ανέκδοτο, παροιμία, ό,τι θες τέλος πάντων, ποτέ δεν τα πήγαινε καλά με τη γραμματική. Ο Σπύρος Λούης. Τι κόλλημα έχει τέλος πάντων μ' αυτόν;

Πώς να μην είχε. Σχεδόν απ' τα μπουσουλίσματα άκουγε γι' αυτόν στο σπίτι. Ούτε της οικογένειας να 'ταν. Όταν μεγάλωσε κάπως, ρώτησε κι έμαθε. Εντυπωσιάστηκε. Άσε που ζήλειψε κιόλας. Τον σκεφτόταν να μπαίνει στο Στάδιο και να το σηκώνει όλο στο πόδι κι ανατρίχιαζε.

ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1° (μονάδες 15)

Σε 60-70 περίπου λέξεις να εκφράσεις τεκμηριωμένα τη συμφωνία ή τη διαφωνία σου με την φράση στο Κείμενο 2 «Από όλες τις διοργανώσεις οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι η μεγαλύτερη».

Μονάδες 15

Ερώτημα 2° (μονάδες 10)

Ο σκοπός για τον οποίο συντάχτηκε το Κείμενο 2 είναι να πληροφορήσει για το περιεχόμενο του βιβλίου. Να τεκμηριώσεις αυτή την παρατήρηση εντοπίζοντας δύο γλωσσικές επιλογές (μονάδες 4) και εξηγώντας με συντομία πώς ικανοποιούν τον παραπάνω σκοπό (μονάδες 6)

Μονάδες 10

Ερώτημα 3° (μονάδες 10)

α. «Κάθε χρόνο διεξάγονται πλήθος από συνέδρια, συγγράφονται βιβλία, εκδίδονται κώδικες οδηγιών και διακηρύξεις από Διεθνείς οργανισμούς, αθλητικές ομοσπονδίες και κυβερνητικούς φορείς, οι οποίοι ασχολούνται με το θέμα» (Κείμενο 1): Χωρίς να επιφέρεις κάποια αλλαγή στην αναφορική πρόταση να μετατρέψεις τη σύνταξη από παθητική σε ενεργητική (μονάδες 3) και να εξηγήσεις με συντομία ποια διαφοροποίηση παρατηρείς στο ύφος του λόγου (μονάδες 2)

β. Να εντοπίσεις στο Κείμενο 1 ένα σημείο στο οποίο το μήνυμα εκφέρεται με πιθανότητα (μονάδες 2) και να μετατρέψεις τον τρόπο εκφοράς του σε βεβαιότητα (μονάδες 3)

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Στο Κείμενο 3 αποκαλύπτεται μια ανθρώπινη κατάσταση. Να την παρουσιάσεις και να την ερμηνεύσεις με βάση τρεις κειμενικούς δείκτες. Παράλληλα, να εκφράσεις τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σου προκάλεσε η ανάγνωση του κειμένου. Η έκταση του ερμηνευτικού σχολίου σου να είναι 150-200 λέξεις.

Μονάδες 15